

Nr 659

Av herr **Eliasson** i Sundborn **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 50, med förslag till lag om fiskevårdsområden m. m.*

Ur det enskilda fiskets synpunkt är samverkan mellan fiskerättsägarna i många fall nödvändig för fiskets och fiskevårdens ändamålsenliga bedrivande. Lagen om gemensamhetsfiske har endast i begränsad utsträckning kunnat tillämpas i detta syfte. I propositionen nr 50 föreslås tillskapande av en ny organisationsform, kallad fiskevårdsområde och avsedd att träda i stället för gemensamhetsfiske. Efter viss förebild av bestämmelserna om jaktvårdsområden skall enligt propositionen ägare och brukare till fiske — för ordnande av fiskeförhållandena och främjande av fiskerättshavarnas gemensamma intressen — kunna bilda fiskevårdsområden.

De frivilliga fiskevårdsföreningarna har enligt vår mening stor betydelse för samverkan inom det enskilda fisket. I första hand bör man eftersträva att skapa ökade förutsättningar för denna organisationsform. Såsom i propositionen framhålles bör fiskevårdsföreningarnas verksamhet kunna främjas genom den förordade lagstiftningen. Det är emellertid av vikt, att lagstiftningen får en sådan utformning, att den mötes med intresse och förståelse och inte uppfattas som ett besvärande tvång.

Fiskevårdsområde skall enligt lagförslaget kunna bildas om samtycke föreligger antingen från delägare, som företräder mer än hälften av delaktighetstalet och tillika utgör minst en tredjedel av antalet delägare, eller från delägare, som utgör mer än halva antalet delägare och tillika företräder minst en tredjedel av delaktighetstalet. Det kan enligt vår mening ifrågasättas om detta förhållandevis lågt satta krav på anslutning kan garantera intresse och förtroende från delägarna i önskvärd utsträckning. För bildande av gemensamhetsfiske krävs majoritet från delägarna i såväl antal som delaktighet. Det kunde enligt vår mening vara skäl att även för fiskevårdsområde kräva anslutning av lägst enkel majoritet efter båda beräkningsgrunderna. Å andra sidan har ansetts att anslutningskravet dock inte bör sättas så högt, att syftet med den förordade lagstiftningen motverkas. I sista hand skall enligt förslaget länsstyrelsen ha ansvaret för fiskevårdsområdes bildande. Länsstyrelsens beslut skall föregås av prövning av såväl lagenligheten som lämpligheten av åtgärden. Det bör kunna förutsättas, att länsstyrelsen härvid i första hand beaktar, att majoritetsmissbruk inte förekommer vid bildande av fiskevårdsområde. Vi vill dock understryka angelägenheten av att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer utvecklingen i nämnda

avsende och vidtager de åtgärder, som kan finnas nödvändiga för förhindrande av majoritetsmissbruk.

De synpunkter vi här har anfört gäller även i fråga om utformningen av rösträtten i allmänhet. Grundregeln skall enligt propositionen vara, att röstning skall ske efter huvudtal, dock med modifikationer till förmån för delaktighetsregeln i vissa särskilt viktiga frågor. Vidare föreskrives, att delägarna vid fiskevårdsområdes bildande må kunna besluta om annan beräkningsgrund för rösträttens utövande. Trots dessa modifikationer synes det oss kunna befaras, att majoritetsmissbruk i vissa fall kan uppstå till skada särskilt för den bofasta befolkningen. Frågan om garantier mot sådant majoritetsmissbruk bör upptagas till förnyad prövning, därest så kommer att påkallas av erfarenheterna av lagstiftningen.

Särskild uppmärksamhet måste enligt vår mening ägnas bestämmelserna för beslut om *upplåtelse av fiske*. Enligt propositionen skall för sådant beslut krävas, förutom viss majoritet, samtycke av delägaren, därest han är yrkesfiskare eller fisket eljest är av väsentlig betydelse för hans försörjning. Detta synes oss dock inte vara ett tillfredsställande skydd för delägare, som själv vill utnyttja sitt fiske som husbehovsfiske eller eljest som tillskott till sin försörjning. Det kan inte bestridas, att upplåtelse av fiske i sådana fall mot vederbörande ägares vilja måste betraktas som ett betydande intrång i den enskilde delägarens rätt. Vi föreslår därför, att lagen i nämnda avseende får sådan utformning, att upplåtelse av fiske i sådana fall icke må ske utan samtycke av delägaren.

Bildande av fiskevårdsområde synes i regel komma att medföra avsevärda kostnader. Man torde få utgå från att förrättning i allmänhet måste hållas och att utredningar om fastighetsförhållandena måste verkställas av lantmäterisakkunnig. Kostnaderna härför liksom för andra åtgärder kan uppgå till sådana belopp, att enskilda fiskerättsägare avskräckes från initiativ till bildande av fiskevårdsområde. Vederbörande måste ju alltid även taga med i beräkningen, att en del kostnadskrävande förarbeten måste utföras, även om beslut om bildande av fiskevårdsområde inte kan uppnås.

I propositionen uttalar departementschefen, att något hinder inte bör föreligga för att de s. k. fiskeavgifterna användes till bestridande av kostnader för bildande av fiskevårdsområden, men förutsätter, att det allmännas bidrag kommer att utgå efter ingående prövning i varje särskilt fall och att bidrag till större delen av kostnaden för visst fiskevårdsområdes bildande i regel inte skall utgå. Dessa grunder synes oss alltför restriktiva för tillgodo-seende av lagstiftningens syfte. Det bör erinras om att vid bildandet av jaktvårdsområde ersättning till förrättningsman samt kostnader för kungörelser och dylikt gäldas av länsstyrelsen med medel ur jaktvårdsfonden, om framställning därom göres. Utredningsmannen Palmquist liksom fiskerättskommittén föreslog, att förrättningskostnaderna m. m. för fiskevårdsområdes bildande skulle gäldas av allmänna medel. Det synes oss vara lämpligt, att

kostnaderna för bildande av fiskevårdsområde gäldas till minst hälften av allmänna medel. Om en ansökan om bildande av fiskevårdsområde avslås, är det — såsom även uttalas i departementspromemorian — rimligt, att det allmänna och icke den enskilde sökanden drabbas av kostnaden härför. Dessa frågor bör skyndsamt prövas och förslag i nämnda syfte föreläggas riksdagen.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

1) att riksdagen vid behandling av propositionen nr 50 måtte besluta, att upplåtelse av fiske, som delägare av fiskevårdsområde med ensamrätt äger eller brukar, eller av fiske, vilket tidigare såsom särskild lott tilldelats honom, icke må ske utan delägarens samtycke, därest upplåtelsen medför intrång i hans rätt till husbehovsfiske eller eljest till fiske som tillskott till försörjningen, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext;

2) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an hålla om skyndsam prövning och framläggande av förslag om att kostnader för bildande av fiskevårdsområde till minst hälften av sitt belopp må gäldas av allmänna medel samt om att kostnaderna, därest ansökan om bildande av fiskevårdsområde lämnas utan bifall, städse må stanna å statsverket;

3) att riksdagen även i övrigt måtte beakta vad i motionen har anförts.

Stockholm den 1 mars 1960

Lars Eliasson
i Sundborn

Anders Pettersson
i Dahl

Harry Wahrendorff

Henry Brandt

Johannes Antonsson

Emil Elmvall

Erik Grebäck

John Eriksson

i Bäckmora